

آذربایجان

مدیر: ع. شبستری
 سردبیر: ا. شمس
 عنوان تلگرافی
 نامه آذربایجان
 اداره درك و اصلاح و
 درج مقالات وارده آزاد
 و مختار است
 وجه آبونمان:
 سالیانه ۸۰ ریال
 ششماهه ۵۰ ریال
 جای اداره: خیابان تربیت کوچه
 پناهی روبروی دبیرستان پرورش

قیمت اعلانات: صفحه ۲ - ۲ ریال صفحه ۳ - ۱/۵۰
 قیمت تک شماره: ۵۰ دینار بعد از سه روز بیکریال

دوشنبه ۱ دی ماه

ناشر افکار جمعیت آذربایجان

شماره ۱۵ سال ۱۳۲۰

روزنامه آذربایجان از طرف يك جمعیت و برای رساندن مرام و برنامه آذربایجان منتشر میشود و رویه آن تشریح حال گذشته - تشخیص حال و آینده - پیداکردن راه چاره عملی برای رفع آنها میباشد

آیا دولت برای ملت است یا ملت برای دولت؟

بقیه از شماره قبل

مامورین دولتی از کوچک تا بزرگ وقتی پشت میزرا اشغال مینمایند هر کدام خود را فعال مایشاء پندارنده مراجعه کنندگان را مشتئی حشره تصور میکنند و حتی مقام خود را بالاتر از آن میدانند که با آنان صحبت نموده و بدرد آنان رسیدگی نمایند! آنان افراد ملت را گله گوسفند و گاو می پندارند که باید شیر آنها را دوشیده و بخورند! آنان نمی دانند در نتیجه زحمات ملت است که پشت آن میزها را اشغال نموده اند؟ آنان نمی دانند حقوق های گزافی که می گیرند خون دل افراد ملت است و از خون دل آن افراد است که گوشت و استخوان آنان پرورش می یابد. ما از آنان سؤال میکنیم در صورتیکه فلان آهنگر عمر خود را در جلو آتش سوزان تلف نه نموده و با چکش های سنگین آهن نرم نه نماید، و با فلان دهاتی با آن وضع اسف - آور از صبح تا شام در بیابانها جان نکند آیا شما می توانید آن مقامها را بدست آورده مشغول عیش و نوش و خاشکدرانی باشید؟ ما با آنان میگوئیم که مقام و موقیت خود را نمی شناسند و درك نمی کنند که از طرف که و برای چه در ادارات نشسته و تعکم می نمایند.

آگاه باشند که این غفلت ثمره خوبی نداشته و بضرر آنان ممکن است تمام شود. از طرفی ما افراد ملت و برادران خود را مخاطب قرار داده میگوئیم شما نیز مقام و موقیت خود را درك ننمایید بدانید که دولت دست نشانده و مزدور شماسست بعبارة دیگر بگوئیم هیئت دولت خدمتگذاران و مستخدمین جامعه و افراد ملت هستند نه مافوق و آقا و بالا سر شما. بنا بر این لازم است هر فرد از افراد جامعه و ملت در امور اجتماعی و اداره دولت ذینفع بوده و نظارت داشته باشد و همچنین وظیفه افراد است که معایب و خطاهای هیئت دولت را تشخیص داده بگویند و باصلاح آنها بکوشند مثلاً فلان رئیس اداره، وزیر و یا وکیل که توانائی اداره امور اجتماعی را بنفع افراد ملت نداشته و یا خیانتکاری مینماید باید هر کدام از افراد ملت علناً گفته و بنویسد در این صورت باید ملت آنرا عزل نموده و دیگری را که موافق صرفه و صلاح ملت و جامعه است بجای آن تعیین نماید. باز تکرار میکنیم که اصلاح جامعه وظیفه افراد ملت است و مامورین دولتی از طرف آنان و برای حفظ حقوق آنان تعیین شده است. چرا از حق قانونی خود استفاده نمی کنند و تاکی در امور اجتماعی و ملی خود بیعلاقه خواهند بود؟

خیانتکاران ملت

و دشمنان آزاد پیخواهی بدانند

پاره اشخاص خائن و جنایتکار که هنوز اعمال خائنانه آنان از خاطرها نرفته است در ظاهر خود را طرفدار آزادیخواهی و ملیت جلوه داده و پشت پرده بر علیه روزنامه و جمعیت آذربایجان کار میکنند و نقشه های نوبنی برای جنایتها و خیانت کاریهای خود میکشند

البته ما از جزئیات افکار و کارهای آنان اطلاع داریم. ما آنان را مخاطب قرار داده میگوئیم که پشتیبان ما ملت و حقیقت است و مسلم است که آنان خود در چاهی که می کنند خواهند افتاد. و بسزای اعمال خود خواهند رسید.

زبان مادری

- ۳ -

با ذکر این شواهد مهم متذکر میشوم که در مورد ترکی بودن زبان آذری قدیم اصراری در بین نیست و بحث در این موضوع خارج از حدود این مقاله است همیشه در این اصل مسلم است که زبان آذری معمول در آذربایجان زبان مخصوص بوده و سایر ایرانیان بدان آشنائی نداشته اند. حال باید دید که این زبان از تاریخی کم کم در تحت نفوذ زبان ترکیهای مهاجر قرار گرفته و بالتبعجه با آن در آمیخته و بصورت زبان مستقلی که فعلاً ساکنین این سر زمین مستقلی که فعلاً ساکنین این سرزمین بدان متکلمند در آمده است. اولین مهاجرت ترکان ماوراء النهر باین خاک در اواخر سلطنت سلطان محمود غزنوی در اوائل قرن پنجم هجری روی داده است. پس از وفات سلطان محمود در نتیجه شکست سلطان مسعود از سلاجقه پای مهاجرین ترك كاملا بسرزمین حاصل خیز آذربایجان باز شد و این طوایف در نقاط مختلفه آن سکنی گزیدند و این مهاجرت در دوره خوارزمشاهیان نیز ادامه داشته است. بقیه دارد

گزارش نمایندگان جمعیت آذربایجان راجع به حمل غله

هیئت مدیره جمعیت آذربایجان بموجب نامه شماره ۸۴ صادره از دفتر جمعیت که اینجانبان را بعنوان نمایندگی به اداره ثبت نرخ غله تبریز معرفی فرموده اند روز ۲۳/۹/۲۰ به بستان آباد حرکت و در روز در آنجا مانده از اهالی حول هوش در خصوص حمل گندم از بستان آباد به تهران تحقیق نمودیم از بستان آباد بتهران گندم حمل نگردیده است. و بدفاتر آنجا مراجعه نمودیم در اول سال تا ۲۳/۹/۲۰ مقدار ۲۷۴۶۰۵۹/۵ کیلو گندم وارد انبار بستان آباد شده است مقدار ۱۴۲۶۵۹۰/۵ کیلو بانبار سیاوی تبریز تحویل ۱۳۱۹۵۶۹ کیلو در آنجا موجود میباشد. شایعه ای که از بستان آباد بتهران حمل میشود صحت ندارد ولی محصول گندم هشتترو و بعضی جاهای دیگر بانبار قره آغاج و قریب دوست تحویل شده از آن مقدار مقدار جزئی باساعی آقای قهرمانی به بستان حمل شده و قسمت عمده آن با محصول گندم میانه که عمده قسمت آذربایجان از آن محل تعیین میشود به تبریز حمل نمی شود گزارشها میرساند که ممکن است آنها را برای حمل بتهران تخصیص داده شوند و بر حسب گزارشات شفاهی و تحقیق در بستان آباد گویا مقدار جزئی از آن بهراغه و بقیه بتهران حمل نموده و مینمایند.

نظر بگزارش نمایندگان جمعیت و تحقیقاتی که از اطراف شده است غله از انبار بستان آباد بخارج حمل نمیشود

تاریخ مشروطه ایران - بخش یکم

بقلم آقای کسروی دارنده پیمان با کاغذ اعلا و جلد زرکوب بضمیمه ۸۱ گراور از چاپ در آمده برهر آذربایجانی لازم است که یکجلد از این کتاب را خریدند از تاریخ انقلاب ایران که با خون هزاران مردان غیرتمند انجام یافته آگاه باشند - قیمت ۲۵ ریال - محل فروش سرای کچه چی حجره فروتن - راسته بازار قدیم مغازه آقای صلحی.

بشارت مبتلایان بیماری (مالاریا) تداوی قطعی در عرض ۷ روز با ضمانت عهده دار میشود. نشانه: نوبیر جنب مغازه محسنی پزشك غلامحسین سعیدی توکلی

آذربایجان ادبیاتی

سهند و سبلان داغلارونون آراسندا یاشایان ترک اولادونون هر بیرزادا استعدادی ولیاقتی اولدوغی کبی، ادبیاته، معمارلیقه، گوزل خط یازماقا و آیری آیری ظریف صنعتلر یاراتماقادا چوخ محبت و علاقه نشان ویر میشلر دور.

آذربایجان شهرلرینده اولان تاریخی بنالار بو جماعتون و اونلار- رون آتا و بابا لارونون ذوقلارونون بویوک بیر شاه اثریدر.

اردبیلده اولان شیخ صفی جامعی مراغه ده هلاکو قاعه سی، اهرده شیخ قبری، تبریزده ارك قلعه سی و گوی مسجد و اونون تایلاری آذری اولادینون پارلاق بیر قدیم تاریخنه شاهد دور.

آذربایجان یازیچیلاری و شاعر- لری اوز گوزل و قیمتلی اثرلرینده: اجتماعی، ادبی، اخلاقی، مذهبی ایشلری و خلقون عادتلرینی اوزلرینه مخصوص بیر قلمله شعره چکمیشلر. یالفتز ترک اثرلرین یازماقا اکتفا اتمیوب فارس و عرب دیلیله ده یاخشی اثرلر بیراخمشلار دور.

مزه سی بوردا دور ترک اولاد اول فارس ادبیاتنا قاعده و دستورلر یازمیشلار دور.

اسلام دانصونرا، بو قدر عرب و فارس دیانون تسلط و نفوذی اول- ینه ده اوز آنا دیللرون اونوتمویوب و اونون پارلاق ادبیات مشعلین قوی- میولر خاموش اولسون.

وارد اولان شکایتلر

یکشنبه گونی آذر آیین ۲۳ نده اوج ربع گون اورتادان کیچیش بلدییه اداره سنین قباقیندا یکی نفر آژان بر قوجا کیشی نی بو بهانه ایله که سن بولجی- سان بوردا نیه دوروبسان دو گو بلر! قوجا کیشینن آغزی بورنی قانیوب درو بیچاره قوجا هر نه قدر چیغروب: مندن ال چکون، من بولجی دگلم هیچ بریسی قولاخ ویرمیوب ایشلرینه دوام ایدوبلر!

نچه گون بوندان قباخ یکی نفر امنیه (احمد علی اوغلی و محرم اسفندیاری مزاب کندینه گیدوب رعیت لردن آلتی تومان آاب و صونرا میاب کندینده محمد علی خلیل اوغلو نندن ده بش تومان آلوبدر

منیم بوناچیز قلمیم بو کیچیک صحیفه ده قادر دگل آذری سلاله- سنین تاریخی ادبیاتین یازسون، آنجاق هر انصاف صاحبی اگر بوضون زمان لاردا آذربایجان ترک شاعرلر- ینون «آذربایجان» روزنامه سینده یازیلان شعرلره دقت ایتمسه، قلدن- آذربایجان ادیب لرینه افسوس ایدوب و کچمیش محیطه نفرین ایده جکدر.

من اوتانیرام بوسوزی یازام که: ایش اورا چاتمیشدی که کتابخانه لردن آذربایجان ترک، دیلنده اولان کتاب- لری جمع ایدور دولر. یعنی بیزیم آنا دیلمیزی «اجنبی» بیردیل تصور ایدیردیلر. اشتباه او قدر بویومشدی که فارسین آزادلیق و جمهوریت سون عارفی چوخ آجی بیر دلیلده دیوردیکه: بکن ترک زبان ترک کز تاریخ خونینش من از خون لاله گون دشت مغان رودارس دارم بقیه سی وار

ابراهیم خلیل عطار

دور یرده یری بالا شوخومدا شیللق آتماق نه ایچون؟

نچه گون قباق گذریم فردوسی خیابانین انتهایی بازار آغزینا دوشدی بردن گوزوم ایکی طبعچی ایله بیر حمل و بیر فایطونچی یه ساتاشدی. گوردوم آذربایجان روزنامه سی نین صون نمره سینیه که نوز دیلمیزده یازیلمشدی اله گتیریب آغز دادی ایله اخوماقا مشغول دورلر. منده ارنون آنا دیلمیزده اولدوقونی آنلاماق همان هوسله نیب همان روزنامه دن بر نمره آلوب ایوه گلمک قصدی ایله اوز قویدوم پهلو ی خیابانینه ساری گیتمگه. ملت باغی قباقینده دیواردا کی تازه اعلان نظریه می جلب ایلدی، دقت ایله باخوب معارف طرفیندن اولدوقونی آنلادیم سوروشدوم دیدیلر سننی گچمش لرو گوندوز ایشه مشغول اولان کسبه یه خطاب یازیلوب که اگر گوندوز تحصیل ایتمگه مجال لری یونندر؛ گجه لر او قوسونلر بوسوز یله ایکی ایل قباقی چالیشقانلیقم یادیم اوشدی. ایکی

ایل قباق منده هوسله نیب اکابر کلا سینه گیتدیم. اول گیجه یتشوب تازه چه ارتورموشدوق که دیدیلر معارف مفتشی گلیر. گوزومزی قاپویه تیکمشدیک که مفتش آغا نوزونی ایچری سالدی یاریم ساعت بیزیم ایچون فارسجه دانیشدی! بز انشاءالله و ماشاءالله کلمه- سیندن سوای بیرشی باشه دوشمیوب هامی هورت هورت گوزلریمزی اونون آغزیه زیلله دیک! چوخلی دانشوب وقت تلف ایدندن صونرا گیتدی.

معلمیزدن صحبتین نه اولدوقنی سوروشدوق معلوم اولدی که اودا بزدن بشتر مفتشین تترزدان شماقین باشا دوشمیوب!

خلاصه بر ایکی هفته گجه لر اکابر یولی دو گدوم بر زاد منیم و یولداش لریمن بیننه تو خدامادی. آخر بر گون همیشه کی قرار، دکان حسابی حاجی محمد جعفر علفه یازدیران حالدا دردیمی اونا سویله دیم. بقیه سی وار

بشارت ، بشارت ، بشارت

قبل از بخش ۱۱ ریال
۵۶۰۰ ریال جایزه
بعد از بخش ۱۲ ریال

سالنامه شرق

با اسلوب نوین و مزایای بیشتر محتوی سازمان کشور و اوضاع سیاسی جهان و مباحث علمی و ادبی و فکاهی و بضمیمه فتح قسطنطنیه باگراورهای نفیس و زیبا و با پیوست روز شمار جیبی و قشنگ و پنج هزار و ششصد ریال جایزه در اول اسفند ماه و در کلیه کشور منتشر میشود. از خرید قبوض قبل از بخش آن که تعداد کمی باقیست غفلت نفرمائید.

شرکت چاپ کتاب با مسئولیت محدود ۳-۱

آذربایجان نقللری

۱ = قارا قاشین نقلی

-- ۶ --

جلادها ایستدی الین اندیره اشاغا، باخوب گوردی که الی قالب گوگده انمیر. پادشاه بیر ایکی دفعه قیشقیردی:

- وور دیورم سنه!
جلاد دیدی:

- قبله عالم، الیمی دو توبلار، قولوم ایشلمیر پادشاه آجیغی توتوب دوروب تختدن دوشوب، قلمنجی جلادین الیندن آلوب، ایستدی که آشپزین بوینونی وورا. قارا قاش ال آتوب دوتدی پادشاهین بیلگیندن، ایله سیخدی که، قلمنج الیندن دوشوب، پادشاه ایکی ساعت اوزینه گلمدی. وزیر، وکیل، پادشاهی آیلدیب تخته چیخارندیلار. پادشاه دیدی:

- وزیر بوردا بر سر واردر. آشپزدا ایش بوخدر

پادشاه آشپزی بوراخدی. قارا قاش اوزون یتیردی پادشاهین خزینه سینه. بر بیوک چنگه قیزیل گوتوروب اوز قویدی ایولرینه. گوردی که، قاپولاری بانلیدر. بر تپیک قاپویا چکیب قاپو آچیلدی. قارا قاش گیردی ایچری، قیزیل- لاری آناسنین اتگینه توکوب، چیخوب گیتدی. اودونچنینن آروادی قیزیلی گورن کمی گوزلری چیخدی کله سینه. کیشی دیدی:

- آرواد، دور اوشاقی قایتار.

بقیه سی وار

روزنامه ستاره

اولین نامه ملی تهران است که همه روزه با مطالب شیرین علمی - ادبی - اخلاقی - سیاسی و حاوی آخرین اخبار جهان

یات بالایات آنلاما!

سن دیوسن یات بالایات آنلاما

یاتانلاری آیلدا سان بانلاما

من دیورم کهنه وکیل لر تمام خائن ملت دیلر ای مرد خام

صبحمزی ایلدیلر تیره شام گل منی سن بوسوزه چوخ دانلاما

سن دیوسن یات بالایات آنلاما

یاتانلاری آیلدا سان بانلاما

سن دیوسن خرنق اولوب لال اوتی بوزما منیم حالیمی بی قال اوتی

حسن ایلمه، دوشونمه، بیحال اوتی چاره تاپوب در دوی درمانلاما

سن دیوسن یات بالایات آنلاما

یاتانلاری آیلدا سان بانلاما

من دیورم مجلسه عاقل سچون ایش باشاران عارف کامل سچون

عهدینه، سیما سینه، عامل سچون چمخریسان اوستمه هذیانلاما

سن دیوسن یات بالایات آنلاما

یاتانلاری آیلدا سان بانلاما

سن دیوسن وکیل لر اعیان اولسون مالک اولوب رعیت خان اولسون

قارنی بوغون بر دانا حیوان اولسون اشک اوزون سن، منی پالانلاما

سن دیوسن یات بالایات آنلاما

یاتانلاری آیلدا سان بانلاما

من دیورم دولته ملت گرك خان اولانا چوخلی رعیت گرك

ملت اولان چکیمه ذلت گرك ایمدی گیدوب دولته شیطانلاما

سن دیوسن یات بالایات آنلاما

یاتانلاری آیلدا سان بانلاما

سن دیوسن ملتی آج، لوت قویاق واریوخونی الدن آلوب بیزسویاق

حق دیهنون آغزینی دیدن جراق حق دیمرم فوری منی قانلاما!

سن دیوسن یات بالایات آنلاما

یاتانلاری آیلدا سان بانلاما

من دیورم تبریزه گل دولاشما زهرلی حیوان کمی خلقی ساشما

تهران گیدسن داخلی مطلب آچما گل من اولوم بو اوتی دامانلاما

سن دیوسن یات بالایات آنلاما

یاتانلاری آیلدا سان بانلاما

هوش سیز!

کنسرت و نمایش

مشهور اوخویان (خیام) مدیرتیله جمعه گونی دی آیین ۵ نده

آمریکا مکتبین صحنه سنده ویریله جکدر - آخشامین ساعت ۳ نده باشلانیر

شماره ۹۷۸۵ آگهی مناقصه

ناحیه راه آهن و کشتیرانی استان ۳ و ۴ پنجاه دانه تخته قلمه

بدرزای دو متر ونیم - پهنای ۲۰ سانتیمتر - بکلفتی ۶ سانتیمتر - بطور

مناقصه خریداری نماید. طالبین میتوانند پیشنهادهای خود را در پاکت

سربسته که روی آن نوشته شود (راجع بفروش تخته) تا ساعت ۹ صبح

روز پنجشنبه چهارم دیماه ۱۳۲۰ بدفتر ناحیه تسلیم نمایند. پیشنهاد -

دهندگان باید یکصد ریال بعنوان سپرده بصندوق ناحیه پرداخته و

شماره قبض آنرا در پیشنهاد خود قید نماید که در صورت اصابت و

همه روز منتشر میشود. علاقمندان برای دریافت تک شماره و قید آبونمان در خیابان فردوسی - چاپخانه امید بایجان رجوع فرمایند. باقر صمیمی

دی اولان - آذری اولان!

«بی ریا» قند ایشینی اولمادی ترتیبه سالان

کوچه لرده چیغیریر لار دی آلان، آذر آلان

بر پارا عیر سیز آدام لار اوتانوب ایتمری ننگ

ققرا قانی اولوب اونلار ایچون نشئه بنگ

(آذرون وار) سسی هریرده ایدوب باشیمی دنک

بونى ملت گورور عینا دیمرم منکه یالان

کوچه لرده چیغیریر لار (دی آلان، آذر آلان)

بیز دیدیک حاصل اولار مطلبیمز چقسا آبان

اولدی آذرده گنه کهنه قایی کهنه دابان

رحم ایله خلقه عزیزیم بو قدر اولما قابان

یاخشی آدر، دوشون آنجاق سنه دنیاچه قالان

چیغیریر لار کوچه لرده (دی آلان، آذر آلان)

بو قدر منفعت اولماز آکشی آلاها باق

یوخ امیدیم چقسا بایرامه، کاسبار قالا ساق

قارنی آج - پالتاری یوخ مطلق اولوب طاقتی طاق

قاچسا ایشک بو مثل وار دوشه جک اوندان پالان

چیغیریر لار کوچه لرده (دی آلان، آذر آلان)

پرسمیش جنگی خوروزتک نه باخرسان گوزومه

شوخلوقا سالما تیز اول ایمدی جواب ویرسوزومه

بو جسارتنده تعجب ایدیرم اوز اوزومه

توولاماز طبالی هیچ یرده داداش زیرنا چالان

کوچه لرده چیغیریر لار (دی آلان، آذر آلان)

چاتاچاق حقنه بیر گون گورورم ناد و - مناد

یوخسولا ایله حمایت بو قدر اولما عناد

قوش خلاص اولسا قفسدن آچاچاق گویده قاناد

قاپووی باغلار عدالت - بیخیلار اوندان دالان

کوچه لرده چیغیریر لار (دی آلان، آذر آلان)

او قدر ظلم ایله دون دوشدی بو آفاقه شرر

بو قازانماق سنه بیر گون ایده جک چوخلی ضرر

بیر حقیقت الی باغوندا اولان ناری درر

چاتماز امدادووه هیچ وقت قره پول - مال وقلان

کوچه لرده چیغیریر لار (دی آلان، آذر آلان)

(۴. بی ریا)

فروش خواهد شد

یکباب دکان نیم طاقی واقعه در بازار کفش دوزان نزدیک مسجد

مقبره مال ورثه حاجی محمد علی خفاف فروش خواهد شد طالبین

بازار صفی چاپخانه علمیه رجوع فرمایند.

استنکاف بنفع ناحیه برداشته خواهد شد.

پیشنهادهای رسیده در ساعت ۱۰ همان روز چهارم دیماه باز و

خوانده خواهد شد حضور شرکت کنندگان در مجلس رسیدگی آزاد

و ناحیه در رد و قبول هر یک از پیشنهادها مختار است به پیشنهادهای

مبهم وبدون تمبر وبدون سپرده ترتیب اثر داده نخواهد شد.

ناحیه راه آهن و کشتیرانی استان سوم و چهارم

بین دیوروخ کهنه وکیل بر تمام
خائین ملت دیله ای مرد خام

لیتو غرافی اطلاعات

و
تار
رو
بو
مر
شی
کو
اوا
شار
لری
اجت
ایشا
مخت
اتمبو
انرلر
اولا
یازمین
وفارس
ینه ده
واونوز
میوبلر
آز
کوردی
ایکی دف
جا